

příslušejí, zda proti příklepu nemovitosti odpor podávají. O důvodech odporu má je soudce poučiti, a lze odpor ten jen při stání dražebním podati.

Rovněž i okolnosti, jež odčinití mají odpor vznesený, nutno při stání dražebním uvéstí. Při rozhodování pak o udělení příklepu nelze zřetel vzítí k prohlášením, jež stala se po uzavření dražebního protokolu, ani k výhradám, k neurčitým prohlášením, rovněž ne k odporu, jenž založen je na okolnostech, jimiž právo odporujícího dotknuto není (§ 182 ex. ř.).

Nebyl-li vznesen odpor, udělí se vydražiteli příklep usnesením, jež se prohlásí a exekutu, exekventu a podobně i vydražiteli v 8 dnech po termínu dražebním doručí (§ 183 ex. ř.). Byl-li vznesen odpor, rozhodne o něm soudce (zpravidla hned při stání) usnesením. Vyhoví-li mu, odepře udělení příklepu a rozhodne, přihlížeje k povaze nedostatku, o nějž se odpor opírá, má-li v dražbě (arciť po odstranění nedostatku) hned býti znova pokračováno, či má-li položeno býti nové stání dražební. Nové stání nařídí se zejména tehdá, když soudce nerozhodne hned při stání o odporu, ve kterémž případě musí usnesení, jímž se o odporu rozhoduje, v 8 dnech po dražebním stání v písemném vyhotovení býti doručeno exekventu, exekutu, a všem osobám k rekursu oprávněným.

Proti udělení příklepu a proti odepření příklepu (kteréž poslední v knize veřejné se poznamená) se určitým osobám z určitých důvodů rekurs připouští (§ 184 nn. ex. ř.). Podrobněji bude jednáno o příklepu a odporu proti příklepu ve čl. Příklep. O stání dražebním vede se protokol, jenž obsahuje data v § 194 ex. ř. uvedená a jež podepíší osoby, které při dražbě spolupodávaly aneb proti příklepu odpor podaly. Odepře-li některá z těchto osob protokol podepsati, budiž to v dodatku k protokolu osvědčeno a proč se tak stalo, uvedeno. Vydražitel podpíše též dražební výminky (§ 194 ex. ř.).

Nenastalo-li předražení (§ 195 nn. a čl. Předražení) aneb nebylo-li řízení dražební mezitím zastaveno neb odročeno (§ 200 nn. ex. ř.), nařídí soud nejpozději po úplném zapravení nejvyššího podání k návrhu neb ex officio stání k jednání o rozdělení nejvyššího podání (§§ 209 nn. ex. ř.) (o tom viz čl. Rozdělení nejvyššího podání).

Prohlášení.

I. Pojem.

Prohlášením v širším slova smyslu rozuměti jest projev vůle učiněný ve kterékoli formě; se stanoviska tohoto spadají v pojem »prohlášení« veškery listiny právní a jednání právní, která bezvýjimečně zahrnují v sobě prohlášení súčasťné strany.

V užším slova smyslu rozumí se »prohlášením« listiny, ve kterých obsaženo jest jednostranné projevení vůle zhotovitele (vystavitele) listiny. Již z tohoto pojmu patrné, že nelze veškery způsoby prohlášení vypočítati; pravidelně označuje se prohlášení dle předmětu svého (ku př. prohlášení rukojemské, směnečné, prohlášení poslední vůle atd.).

Co do obsahu různých prohlášení viz dotyčné články (Prohlášení za mrtva, Prohlášení poslední vůle, Prohlašování zákonů atd.), co do formy a vnějších náležitostí pak viz čl. »Listiny«. Nejčastěji užívá se pro listiny formy prohlášení ve věcech knihovních, poněvadž tu dopřáno jest rozsáhlé pole, pokud jde o jednostranný projev vůle, zejména pokud běží o vzdání se občanských práv a povolení ku jednotlivým aktům tabulárním (knihovním);

tu sluší zvláště dotknouti se prohlášení o výmazu knihovním (viz čl. »Výmaz knihovní« a »Zápisy knihovní«).

II. Právo poplatkové.

1. Všeobecně: Prohlášení podléhají jakožto listiny právní poplatku dle právního jednání, k němuž se odnášejí; pokud předmět jich není podroben nějakému poplatku v zákonu zvláště stanovenému, sluší z prohlášení zapraviti toliko stálý kolek pro listiny a sice 50 kr. za každý arch (pol. saz. 101 popl. z. a čl. Poplatky z listin). Pokud osvobozuje zákon prohlášení jako listiny právní v jednotlivých případech, stanoví pol. saz. 102 a—r popl. z. Co do oznamování soudních prohlášení, k nimž počítati jest také narovnání, ku vyměření poplatků (pol. saz. 53) viz čl. Poplatky. Nečiní-li se jednání právní před soudem, pokládati jest prohlášení ta za listiny právní; odnášejí-li se však k jednáním právním již dříve uzavřeným, oprávněn jest úřad ustanovený ku vyměření poplatků žádati za prokázání, že zaplaceny byly z nich poplatky, které zákonem stanoveny byly v čas uzavření onoho jednání. Nepodá-li se důkaz ten, podléhá prohlášení poplatku pro listiny právní stanovenému, jestliže jednání právní poplatkovou povinností stíženo jest toliko tehdy, zřídí-li se o něm listina. Podléhá-li však jednání právní poplatku, třeba listina o něm vystavena není, sluší zapraviti vedle případné pokuty z jednání právního stanovený poplatek. Prohlášení sama však podrobena jsou kolkou z podání nebo protokolu (pol. saz. 43 a 1, 79 b, čís. nař. ze dne 26. prosince 1897 č. 305 ř. z. [1 K. příp. 25 h.]).

2. Prohlášení o výmazu knihovním jsou ony listiny, kterými se zrušuje hypoteka a podléhají témuž poplatku jako listiny, kterými se hypoteka zřizuje (rozh. min. fin. ze dne 30. března 1851 č. 8474 pol. saz. 61). Prohlášení, kterým mají se vymazati pohledávky knihovně zjištěné, kolkovati dlužno jako listinu o zrušení práv (rozh. ze dne 23. května 1888 č. 4120); poplatek řídí se tu obnosem, pro který zřízeno jest zástavní právo ku výmazu určené nebo simultanní právo zástavní (rozh. ze dne 9. července 1892 č. 6733). Poplatek vyměří se vedle pol. saz. 61, 101 n. dle tohoto obnosu (ceny) a stupnice II.; nezáleží-li však předmět závazku hypotekárního v ocenitelné věci, zapraviti jest stálý poplatek 50 kr. za každý arch listiny. Pokud jde o poplatkovou povinnost prohlášení o výmazu knihovním, nesejde na tom, zda vyzbrojeno jest prohlášení to všemi formalitami nezbytnými ku průvodní moci (rozh. ze dne 24. října 1891 č. 6196). Zrušuje-li se prohlášením zástavní právo ku hypotekám simultanním nebo ku části zastavené věci, připadá poplatek zpravidla dle stupnice II.; je-li však hodnota věci osvobozené od práva zástavního menší ceny zástavní pohledávky, vyměření jest poplatek škálový dle ceny věci. Jeví-li se částečné zrušení práva zástavního jakožto konsens ku právnímu jednání s osobou třetí, jmenovitě přivolí-li knihovní věřitelé ku volnému oddělení částí tělesa knihovního a přivolí-li věřitelé knihovní ku výmazu zástavních práv simultanně zapsaných u příležitosti parcelace, podléhá prohlášení o zrušení zástavních práv dle pol. saz. 34 b pevnému poplatku 50 kr., trvá-li pohledávka na dále a hodnota pozůstávající zástavy neklesne pod cenu pohledávky (rozh. min. fin. ze dne 26. října 1852 čís. 36812 a ze dne 11. března 1887 č. 7874, dále rozh. ze dne 7. prosince 1886 č. 3288 a ze dne 9. července 1892 č. 6733). Vyhotoví-li osoba dříve zavázaná, ježto i právo v její osobě se spojilo, prohlášení o výmazu knihovním dle právních pravidel v úmyslu svůj závazek zrušiti (*iure consolidationis*),

podléhá prohlášení to jako listiny právní, jimiž se ani jmění nepřevádí ani právo neutvrzuje, dle pol. saz. 101 II. kolku 50 kr. (rozh. min. fin. ze dne 27. října 1852 č. 38757, rozh. ze dne 24. února 1891 č. 5772).

Vyhotoví-li prohlášení o výmazu knihovním spořitelny, záložny a jiné peněžní ústavy při splacení jistin na anuity zapůjčených, podléhá prohlášení ta jen pevnému kolkovému poplatku 50 kr., prokáže-li se, že zaplacen byl škálový poplatek za kvitování jednotlivých splátek anuitních (rozh. min. fin. ze dne 27. června 1876 č. 13977). Za prohlášení o výmazu knihovním pokládáti sluší též žádost o výmaz, není-li přiložena kvitance nebo vůbec listina o úplatném jednání, kterouž zrušen byl závazek; v tomto případě podléhá žádost o výmaz dle pol. saz. 71 b poplatku jako darování (viz čl. »Darování«); není-li tu listiny o úplatnění jednání, jíž se závazek zrušuje, povinna jest strana listinou dokázati tvrzení své, že v prohlášení o výmazu knihovním nebylo zahrnuto darování, a úřad není povinen stranu k tomu vyzývati (rozh. ze dne 2. listopadu 1881 č. 1196).

Naproti tomu podléhají žádosti o výmaz, ve kterých se současně přivoluje ku výmazu, vedle kolku z podání toliko poplatku jako prohlášení o výmazu knihovním dle stupnice II. (rozh. ze dne 9. listopadu 1888 č. 914) Prohlášení o výmazu zástavního práva bez zrušení dluhu podléhají poplatku dle stupnice II. a podle obnosu, pro který zřízeno bylo zastavní právo ku výmazu podané, neboť upuštěno bylo tím od trvajících věcných práva, třeba vysloveno bylo, že se osobní právo ku pohledávce vyhrazuje; tatáž zásada platí též co do zjištěných práv nájemních (rozh. ze dne 8. ledna 1884 č. 1976, ze dne 13. června 1891 č. 6028).

Prohlášení poslední vůle.

Soudu přísluší co nejpečlivěji vyšetřiti, zdali je tu poslední vůle, smlouva dědická, darování na případ smrti nebo svatební smlouvy zůstavitele, nebo zdaž uloženy jsou na určitém místě třetím, ovšem u některého jiného soudu nebo veřejného notáře (§ 39 odst. 7 říz. ve v. nesp.).

I. Písemné testamenty (kšafy) a kodicity, rovněž smlouvy dědické (§ 69 tamtéž) musí být po smrti zůstavitelově ihned, všechny a bezvýjimečně otevřeny a prohlášeny (§ 61 tamtéž). I v tom případě dojití musí ku prohlášení poslední vůle, když by podpis posledního nařízení byl odříznut (rozh. ze dne 31. července 1883 č. 8999, sb. »Gl. U.« č. 9526). Podobně prohlásiti dlužno též poslední nařízení zapsané do obchodní knihy (rozh. ze dne 31. července 1888 č. 8977). § 61. říz. ve v. nesp. vytýká toliko pravidlo okamžitého prohlášení poslední vůle za tím účelem, aby po případě ihned mohla býti vykonána, nevylučuje však možnost toho, aby zůstavitel sám stanovil určitý pozdější okamžik, do kterého odložiti jest prohlášení jeho poslední vůle (rozh. ze dne 21. prosince 1887 č. 11624, časop. »Jur. Bl.« r. 1888, č. 15).

II. Řízení při prohlášení poslední vůle.

Nalezne-li se při zápisu úmrtí otevřené poslední pořízení, nebo nebylo-li lze dosti záhy oznámiti prohlášením u soudu obsah zapečetěného posledního pořízení, má je prohlásiti náležitým způsobem úředník soudem vyslaný (§ 41 říz. ve v. nesp.). Mimo tento případ má se státi prohlášení u soudu, a za tím účelem dlužno předložiti přednostovi soudu prohlášení vůle (§ 61 tamtéž). Notář má prvopis posledního pořízení nalézajícího se ve spisech jeho a případně i protokolu sepsaného ve smyslu § 73 ř. notář. předložiti soudu svého úředního sídla, nebo je-li v tomtéž místě soud po-